

BOLALARDA TEMIR TANQISLIGINI KAMQONLIGI ASOSIDA KECHGAN O'TKIR ZOTILJAMIDA TEMIR TANQISLIGINI KORREKTSIYALASH MAQSADIDA AMPELOTERAPIYANI QO'LLASH

Jalilov Asliddin Xolmatovich

Samarqand Davlat tibbiyot Universiteti.

Anotatsiya: Biz tekshirgan bemorlarda zotiljamni davolashning asosi keng spektrli antibiotiklardan foydalanish edi. Antibiotikni birlamchi tanlash empirik tarzda amalga oshirildi, bu kasallikning kasalxonadan tashqarida yoki kasalxonada paydo bo'lishiga qaratilgan. Agar bakterial toksikoz belgilari (hatto minimal) bo'lsa, III avlod sefosporsinlari buyurilgan. Muqobil dorilarga o'tishning ko'rsatkichi asoratli bo'lmagan va 72 soat davomida asoratlangan zotiljam bilan 36-48 soat ichida birlamchi tanlangan antibiotikni kiritishning klinik ta'siri yo'qligi edi. Antibiotiklarning dozalari va chastotasi bolalarda zotiljam bo'yicha uslubiy tavsiyaga muvofiq aniqlandi [2,4]. Asoratlanmagan zotiljam bilan ($n=21$), biz og'iz orqali antibiotiklarni buyurishni afzal ko'rdik, kasallikning og'irligi bilan parenteral yuborishga o'tdik ($n=5$). Agar antibiotiklarni parenteral yuborish bilan terapiya boshlangan bo'lsa, tana haroratining pasayishi va bolaning umumiy ahvoli yaxshilanganidan so'ng, ular parenteral antibiotikni og'iz orqali qabul qilishga o'tdilar. Asoratlanmagan zotiljam uchun antibiotik terapiyasining davomiyligi o'rtacha 4-5 kun, asoratlangan 7-10 kun edi. Antibiotik terapiyasi bilan bir qatorda, zotiljamni kompleks davolashda dori terapiyasi kiritilmagan: rejim, bolaning yoshiga mos keladigan to'liq ovqatlanish.

Kalit so'zlar: TTK fonida o'tkir gospital, $4, 18 \times 10^{12} / l$ 1 mkl, gemoglobin - 131,37 g / l, EO'H -70,84 kun, diskotsitlar-76,37%, I guruh (84,09%), II guruh (93,47%), FUSHa, guruhida 77,48% va 91,44% da qayd etilgan, Gemogramma, Davolashning klinik samaradorligi.

Kirish: Kuniga suyuqlik hajmi ona suti yoki sut aralashmalarini hisobga olgan holda bolaning kg vazniga 140 dan 150 ml gacha hisoblab chiqilgan. Suyuqlikning kunlik hajmidan 1/3 qismi glyukoza-tuz eritmalari (regidron, oralit) yoki meva - sabzavot damlamalari shaklida berildi. Temir tanqisligini to'ldirish uchun, kamqonlik darajasiga qarab, tana vaznining 2-3 mg/kg hisob-kitobiga asoslanib, I va II darajali kamqonlik bilan temir preparatlarini og'iz orqali yuborish kursi hisoblab chiqilgan. Temir preparati o'tkir zotiljamni davolash boshlanganidan 3-4 kun o'tgach, bolaning ahvoli yaxshilanib, ishtahasi paydo bo'lganda va harorat normallashtirganda buyurilgan. Biz o'z ishimizda har qanday antianemik temir o'z ichiga olgan preparatning klinik samaradorligi biologik hazm bo'lish indeksi (BHI) bo'yicha belgilangan vaqt davomida

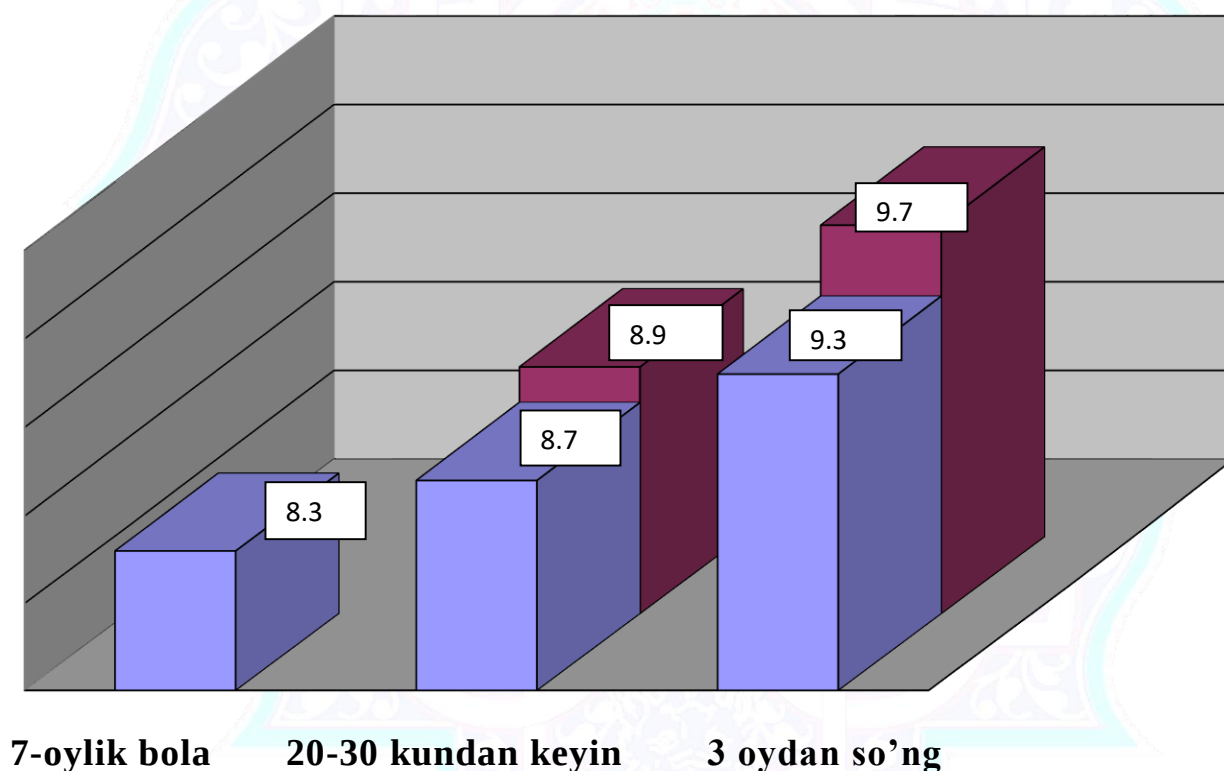
qondagi umumiy gemoglobin darajasining oshishi formula bo'yicha baholanadi degan tushunchadan kelib chiqdik [1,5]:

Mavzuning dolzarbligi: 1-misol. H. H., 6 oy., 2523/119-sonli ib 2009 yil 11 martda I darajali TTK fonida o'tkir gospital bo'lmagan asoratlanmagan zotiljam tashxisi bilan Sammi bolalar bo'limiga o'qishga kirdi. Bolaga ovqatdan 1 soat oldin kuniga 3 marta 20 ml dan rejim, to'g'ri parvarish va FUSHA buyurilgan. 8-kundan boshlab dinamikada umumiy holat, ishtahaning yaxshilanishi, terining qizarishi va qizil qon tanachalarining ko'payishi qayd etildi. 4, 18×10^{12} / l 1 mkl, gemoglobin - 131,37 g / l, EO'H -70,84 kun, diskotsitlar-76,37%, shu bilan birga xomilalik gemoglobin 6,02%, echinotsitlar-1,12 kamayadi. 2-misol. D. Vosijanov 9 oy., 2009 yil 26 fevraldagi 19550/187-sonli ib Sammi klinikasining bolalar bo'limiga II darajali o'tkir gospital bo'lmagan, asoratlanmagan zotiljam tashxisi bilan kirdi. Bolaga kuniga 3 marta, ovqatdan 1 soat oldin 25 ml dan rejim, parvarish va FUSHA buyurilgan. 12-kundan boshlab dinamikada umumiy holatning yaxshilanishi aniqlandi: bemor faollashdi, ishtahasi yaxshilandi, terisi pushti rangga aylandi, taxikardiya va yurak tepasidagi sistolik shovqin kamaydi. Gemogrammada eritrotsitlar sonining ko'payishi qayd etildi - 1 ml da 3,96, gemoglobin - 117,81 g/l, EO'H - 70,21 kun, diskotsitlar - 73,71%, sferoidlar - 13,59%, homila gemoglobininining ko'rsatkichlari parallel ravishda kamaydi — 8,43%, stomatotsitlar - 2,36%, echinotsitlar - 2,48%, deformatsiyalangan hujayralar - 5,28%. Ma'lumki, o'tkir zotiljam bilan og'rigan bemorlarda tananing intoksikatsiyasi, metabolik kasalliklar va oshqozon-ichak traktining sekretor-fermentativ funksiyasining pasayishi tufayli oziq-ovqatga nisbatan tolerantlikning pasayishi kuzatiladi. Davolashning klinik samaradorligini baholashda bemorlarning farovonligi dinamikasiga e'tibor qaratildi: bolaning hissiy holati, terining va shilliq pardalarning rangi, mushaklarning ohangi, dispeptik hodisalarning mavjudligi, ularning doimiyliigi va boshqalar hisobga olindi. xususiyatlari) 2-3 kun ichida 50-60 ml gacha etkazish bilan.[3,5,7,9,11,15] Shuni ta'kidlash kerakki, aksariyat bolalar uchun (94,2%) bu muddat FUSHAning ta'm xususiyatlariga to'liq moslashish uchun etarli edi. Bizning kuzatishlarimiz shuni ko'rsatdiki, FUSHA bolalar tomonidan yaxshi muhosaba qilingan, ba'zi bemorlarda mavjud bo'lgan dispeptik hodisalarning kuchayishiga olib kelmagan.

Shuning uchun, ma'lum darajada, ishtahani normallashtirishni bolaning tiklanish mezonlaridan biri deb hisoblash mumkin. I guruh (84,09%), II guruh (93,47%) va nazorat guruhi (mos ravishda 81,54%) bemorlarining aksariyatida ro'yxatga olinganda, turli darajadagi ishtahaning pasayishi kuzatildi. Bizning tadqiqotlarimiz shuni ko'rsatdiki, FUSHA o'tkir zotiljam bilan og'rigan bolalarda ishtahani normallashtirish xususiyatiga ega. FUSHAning bu sifati uning oshqozon-ichak traktining ovqat hazm qilish funksiyasiga ijobiy ta'siri bilan bog'liq ko'rinadi. Kuzatilgan bemorlarda kasallikning davomiyligi va og'irligiga qarab terining rangi o'zgargan. Ta'sir qilingan

bemorlarda ko'p hollarda rangparlik, ba'zan esa terining va shilliq pardalarning xira siyanotik rangi bor edi. Davolanishdan oldin terining oqarishi mos ravishda nazorat guruhida 77,48% va 91,44% da qayd etilgan. Murakkab davolanish oxirida ko'pchilik bolalar ham asosiy, ham nazorat guruhlarida terining rangi tiklandi, ammo asosiy guruhda bu 2-3 kun oldin, nazorat guruhida sodir bo'ldi. Kasal bolani davolash samaradorligi va to'liq ovqatlanishining muhim ko'rsatkichlaridan biri bu tana vaznining oshishi. Ushbu ko'rsatkich sinov mahsulotining biologik xususiyatlarini tavsiflovchi muhim mezon bo'lib, uni TTK bo'lgan bolalarda o'tkir zotiljamda qo'llashni asoslaydi. Kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, zotiljamning o'tkir davrida ko'pchilik bemorlarda tana vaznining sezilarli pasayishi kuzatilgan. Davolash jarayonida uning asosiy guruhdagi bolalarda nazorat guruhiga qaraganda aniqroq o'sishi qayd etildi. 20-30 kundan keyin (7-10 oylik bola) qolish vaqtidagi tana vaznining o'zgarishi to'g'risidagi ma'lumotlar 1.1-rasmda keltirilgan.

Rasm 1.1. Davolash jarayonida o'tkir zotiljam bilan og'rigan bemorlarda tana vaznining oshishi (kilogrammlarda)

1.1-rasmdan ko'rinib turibdiki, FUSHA dan foydalanish nazorat guruhiga qaraganda asosiy guruhdagi bolalarning tana vaznining sezilarli darajada oshishiga olib keldi ($p < 0,001$). Bu, ehtimol, FUSHAning ovqat hazm qilish jarayoniga, oqsil-mineral almashinuvga va tananing boshqa funktsiyalariga optimallashtiruvchi ta'siri bilan bog'liq.[3,6,8,14,16]

Xulosa: Natijalar shuni ko'rsatdiki, davolash jarayonida bemorlarning asosiy guruhlarining asosiy qismida qizil qon tanachalari va gemoglobin soni ko'paygan. FUSHA ning kasal bolalarning qizil qonining miqdoriy ko'rsatkichlariga ta'siri to'g'risidagi ma'lumotlar 1.1-jadvalda keltirilgan bo'lib, unda FUSHA olmagan I darajali bemorlar guruhiga (n=10) nisbatan taqqoslashlar keltirilgan.

Adabiyotlar

1. Nizomiddinovich T. F. et al. EXPERIMENTAL MYOCARDIAL INFARCTION LDH BILAN CORRECTION OF NATHIJALARI: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari //Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. – 2024. – T. 6. – №. 1. – C. 63-68.
2. Nizomiddinovich T. F. et al. QON TOMIR KASALIKLARIDA ENOSNING O'RNI: Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari //Yangi O'zbekiston taraqqiyotida tadqiqotlarni o'rni va rivojlanish omillari. – 2024. – T. 6. – №. 1. – C. 56-62.
3. Sh, Xushnazarov Z., L. Kenjayeva, and F. N. Toshboyev. "PIRRILO [2, 3-D] PIRIMIDINLARNING BIOLOGIK FAOLLIGI." *TADQIQOTLAR. UZ* 39.5 (2024): 30-35.
4. Sh X. Z., Toshboyev F. N., Izatullayev S. A. PIRIMIDIN HALQASI ISHTIROKIDA SINTEZ VA PIRIMIDINNING BIOLOGIK FAOLLIGI //TADQIQOTLAR. UZ. – 2024. – T. 38. – №. 5. – C. 28-34.
5. Toshboyev F. N., Tashanov O. S., Izatullayev S. A. Oziqa tarkibidagi spirtlarni oksidlanish jarayonini matematik modilashtirish orqali xisoblash //golden brain. – 2023. – T. 1. – №. 28. – C. 117-120.
6. Toshboyev F. N., Iskandar o'g'li M. S., Fayzullo o'g'li S. S. XITOZAN VA SUT ZARDOBI BILAN OZIQLANTIRILGAN BROYLAR JO'JALARINING BOKIMYOVIY KO'RSATKICHLARI //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2024. – T. 14. – №. 1. – C. 78-80.
7. Toshboyev F. N. et al. SELECTIVITY OF YKS CATALYZATION IN THE SYNTHESIS OF VINYL ACETATE FROM ETHYLENE AND ACETIC ACID //World of Scientific news in Science. – 2023. – T. 1. – №. 2. – C. 31-35.
8. Nizomiddinovich T. F., Abdimannonovich I. S., Zoirovich A. J. Of organic substances by thin layer chromatographic method //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2024. – T. 14. – №. 1. – C. 70-72.
9. Toshboyev F. N., Bobokulova S. A., Suyunova M. O. Synthesis of vinyl acetate from acetylene with the participation of a nanocatalyst and study of its kinetics //World of Scientific news in Science. – 2024. – T. 2. – №. 2. – C. 11-18.

10. Тошбоев Ф. Н., Ахмадов Д. З., Эшанкулов З. А. Динамика нитрегической системы при гиперхолестеринемии //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2024. – Т. 14. – №. 1. – С. 73-77.
11. Baykulov A. K., Toshboyev F. N., Akhmadov J. Z. BIOCHEMICAL AND PHYSIOLOGICAL CHANGES IN PARASITE PARAMETERS IN THE HOST-PARASITE RELATIONSHIP //Modern Scientific Research International Scientific Journal. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 257-262.
12. Xudoyberdiyev I. I. et al. Etilen va sirka kislotadan vinilasetat olinishi jarayonining fizik-kimyoviy asoslari //Zamonaviy fan va ta'lim yangiliklari xalqaro ilmiy jurnal. – 2023. – Т. 1. – №. 5. – С. 59-62.
13. Toshboyev F. N., Akhmadov J. Z., Eshonqulov Z. A. ETHYLENE OXYACETYLATION REACTION KINETICS LEARN //Modern Scientific Research International Scientific Journal. – 2024. – Т. 2. – №. 1. – С. 253-256.
14. Тошбоев Ф. Н., Анваров Т. О., Изатуллаев С. А. ОПРЕДЕЛЕНИЕ PH СРЕДЫ ЛЕКАРСТВЕННЫХ ВЕЩЕСТВ ПОТЕНЦИОМЕТРИЧЕСКИМ МЕТОДОМ //World of Scientific news in Science. – 2023. – Т. 1. – №. 1. – С. 166-169.
15. Baxodirovich S. S., Nizomiddinovich T. F., Ergashboevna E. M. GAZ ARALASHMALARINI NAZORAT QILISHNING TERMOKATALITIK USULI //Journal of Universal Science Research. – 2024. – Т. 2. – №. 2. – С. 276-281.
16. Байкулов А. К., Муртазаева Н. К., Тошбоев Ф. Н. ДИНАМИКА ВЛИЯНИЯ ЛАКТАТДЕГИДРОГЕНАЗЫ ПРИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМ ИНФАРКТЕ МИОКАРДА //World of Scientific news in Science. – 2024. – Т. 2. – №. 3. – С. 244-251.